

ТАНКИД, АДАБИЁТШУНОСЛИК

Сунгги йилларда улуг адид Абдулла Кодирийнинг «Жувонбоз», «Улқода» каби ил асарлари янчича талқун қилинди, «Бахтсиз күёв» драмаси мундарижаси хамда бадиияти ҳакида адабиётшунослика мавжуд тасаввур ва хуносалар анча чекланган.

Биринчидан, Кодирий тўй истрофи бидъатини қоралаш учун бой ва камбагал, зазувчи ва эзилувчи зиддитини қалмага олмаган. У. Норматов «Кодирий борги» рисоласида (1995) туғри кўрсатганидек, «Кодирий, «Бахтсиз күёв» да ўз олдига камтарона максадни кўйтган — қолок одатлар тасвирида катта тўй қилиб қарзга ботган одамлар фохиасини кўрсатсан ва шу асосда қолок одатларга қарши чиккан эди.

Иккинчидан, драмада жаётининг дин билан болглик белгилари тарихин жаҳжидан жаётини берилган. Мәълумки, жадидлар динни инкор этмаганлар, факат у билан болгандиган бидъатларни, ноурин хурофотларни йўқотиш, диний таълим жараёнига ислоҳ киритиш (диннинг узига эмас) учун курашганлар, диннинг умумисонин, ахлоқий-маънавий жиҳадларини, асл мөхиятини ёқланганлар.

Учинчидан, аср бошидаги тўй истрофи одатининг фохиаси учун ўша замони айбор. Кодирий замона ижтимоий-маънавий жаётининг баъзи кирраларини қарбати кўрсатдил. Хурофи одатнинг нотурига ва зарарли эканлигини киз отасининг тушуниши истамаганларни, тушунса ҳам, олдинга олмасликларни кескин қоралайди.

Тўртинчидан, ижтимоий иллат ва қолюклиларга қарши кураш бошлаган ижтимоий куч — янги ва ҳур фикрли жадидлар эди. Лекин уларнинг интилишлари ҳар доим ҳам самара беравермасди. Катта қаршиликлар мавжуд эди. Барбир, жадидлар ҳали тарихининг, ижтимоий тараққиётини илгор ҳаракатини юзага келтирган адилар. Асарда ана шу тамомил ҳақоний тасвириланган (элликоши образи мантиқи орқали).

Бешинчидан, синицлаб кузатсан, бозла жиҳат ҳам бор. Мазкур одат фохиасини янада кучайтирган ижтимоий иллат иқтисидой жаётдаги юнгликлар, капиталистик муносават юзага келтирган судхурлар ва унинг мустамлакаси рус давлати томонидан ҳимояни килинишидид. Буни кўрсатиш учун Кодирий судхур бой Қосим ва пристав образларини холи юзаси тасвирилади.

Драма сюжетини қисқача шундай баён этиши мумкин: Уртаҳол ёш йигит Солихнинг ота-онаси вафот этган, турт йилдан бери биронравнинг эшигига хизматкор. Бир куни амакиси Абдураҳим унинг олдига келиб, ўйлаш масаласини ўтрага кўзди. Солих қарздор булиб қолиши хавфини айтади, амакиси уни ўйланнишга кўндиради.

Шундун сунг Абдураҳим маҳалласи элликошибоси (Карим) билан совинликка боришиди. Кит отаси Файзийбай маҳалласи домла-имом билан уларни кутиб олишида. Фотоҳадан сунг тўй олиг-солиги муркамма қилинади. Дастилб элликошибоси олиқ-солик бўлмаса, деган таклиф билан чиқади. Буни рад этган Файзийбай ва домла-имом ўртчароҳ жаҳатини талаб қилишиади.

Абдураҳим натижанини Солихга айтади. Солих қатъий норози бўлгач, Абдураҳим уни тўй учун қарз олишдан бошқа йўл йўқлигига иккора қилиди. Судхур Қосимни чакириб келади. Бой тўхис изози сарзини иккашараси (фойдаси) билан олти ойга беришини қатъий қилиб кўяди ва нотарису га либобири, ҳовли-жойини гаровга кўйтиририб, расмийлаштириши талаб қилишиади.

Драма охирда Раҳимага ўлган Солихнинг ўз ўйдаги изтирибли ва иложиси ҳолати кўрсатилади. Қарз муддатидан уч ой ўтиб кетган, қарзининг фоқат иккашараси берган. Соат ун иккига бермаса, ҳовли-жойини Қосимбоягни ўтиши ҳадид суддан чакириб, қозиги олган. Ҳулла Солих узини ўйдирини шундайни айтганда, аввал Раҳима ўзига пичоқ уради, кейин Солих узини ўйдирди.

Тадқиқот, ахборот

Сайдаҳамад Васили шоир сифатидан тоғиж ва ўзбек тилларida 2 девон ёзиб қолдирди. Улардан бирни 1909 йили Самарқандада Демиров матбааси «Армугон дўстон ва тухфатул-ахбоб»номи билан босилган. Мазкур девон шоирнинг «асосан тоҳик тилида ёзган 7000 мисрага яқин бадий ижод маҳсулини ўз ичига олади. Асосан, деб таъкидлашимизнинг боиси шуки, бу асар гарни «Девони форсий» (иккинчи номи) деб аталса да, унга ўзбекча шеърлардан ҳам наумаларни кирилтирган. Ўзбекча шеърлар 23 та ёки 276 байт бўлиб, 18 газал, 2 мусаддас, бир муҳаммас ҳамда биттадан мусамман максадидан айсалариди.

«Тухфатул-ахбоб» («Девони туркӣ») деб ҳам юритилади — М. Ж.) номи ўзбекча шеърлар тўплами эса 1912 йили Тошкентда Порцев матбаасида «Чончон» китобхонаси сингилади. Чончон, шоир Туриқистон бир замонлар дунё маданиятининниг меҳвари бўлганини таъкидлаб, унни булбула, босканини эса зочга-кузунга киёс келади.

Миллати исломимиз ўлди зароб, Булбул уйини ватан этиди гурбоз².

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Сахарда хоби гафлатдан мени бедор кил, ё раб, Дилимга бир бокиб ганжинан асарор кил, ё раб.

Ланиши билан бирга, унни шу кўйга туширган сабаблар ҳамда ундан кутилиш йўллари ҳа- кидаги фикрлар бадий тас- вир воситалари орқали мис- ралар катага сингилади. Чончон, шоир Туриқистон бир замонлар дунё маданиятиниг меҳвари бўлганини таъкидлаб, унни булбула, босканини эса зочга-кузунга киёс келади.

«Тухфатул-ахбоб» нашр этилгандан сунг, матбуотда у ҳадда турили фикрлар билдириган. Масалан, «Туриқистон вилоятининг газети»нинг 1913 йилги бир неча санниларда девони ҳакида илик фикрлар айтилди, ундан айрим наму- каддас, инчунун, «Ишиқни қилим- ач-мун» орфи биллаҳ ке- рак», дебди шоир бир шеърида:

«Тухфатул-ахбоб» нашр этилгандан сунг, матбуотда у ҳадда турили фикрлар билдириган. Масалан, «Туриқистон вилоятининг газети»нинг 1913 йилги бир неча санниларда девони ҳакида илик фикрлар айтилди, ундан айрим наму- каддас, инчунун, «Ишиқни қилим- ач-мун» орфи биллаҳ ке- рак», дебди шоир бир шеърида:

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ишкӣ лирикада шоир ада- бийтимиздаги айнаний мав- зуга, яъни «ишиқи ҳакиқий»га содик.

Саргардон, Шукухи мосуводан лутф этиб безор кил, ё раб.

Ушбу маколада иккى «Гирияни солишишар эканман, зинхор, на шоҳ Машрабнинг руҳи узбекига, ва Мунохотоннинг саннати камолига тегиниш йўқ. Иккаласи ҳам кўнглиминг турдид. Гап факат саннат деб атальмиш соҳанинг нозилиги ҳамида.

Биз ёшликтан эшитиб келган «Гирия» бўлар эди. Сўнгилардан уни Алихон Эркав ҳамда бекийёс усулда Фаттоҳон Мамадалиев ижро этгандар. Завъий муҳаммасини айтиладиган бу наво мумтоз асар хосбларидар эди. Бундан да сўнгроқ пайт Мунохотон ҳам «Гирия»га шоҳ Машраб газалини солиб кўйладилар. Аслида Мунохотон ҳар қандай қўшиқни ҳам қўимига етказди. Лекин гап Мунохотон келакида ҳам, шоҳ Машраб Насимиининг машур тасаввуфона газалига ёзган назарси ҳакида ҳам эмас.

Иккى «Гирия» қулоқ тутилик. Шоир таъбири билан айтганде «эшилиб-эшилиб» кўй бошланади. Фаттоҳон ака ижросида гижжак бироз устурон, дарвоже, ҳофизнинг «йигламсироқ» деб ном олган овози айни гижжак табиатидан унйи чиқкан эмасми? Лекин бундай десак, «Гириянинг узи ҳам йиги эмасми! Биринчи сатр «бу жоним сендан айлансан»дан бошланар экан, бамисоли бу нолага сўзсиз бир калит — айланни, ургилиш, парвонову буши калити берилади.

Юзингни кўрсатиб
аввал ўзинга
бандалар кўлдинг;
Яна кўнглим олиб юз
ноз бирла хандалар
кўлдинг,

Жамолинг партавин
солиб ажойиб
жилвалар кўлдинг...

Гирия ёр васифдан бошланар экан, феълининг утган замон шакли — буларнинг кечмиши ҳакида огохлантиргандек. Бинобарин, «аввал» сўзи ҳам висол баҳтининг «сунги» борлигига ишорадек. Бир томондан висол онлари — «юзингни курсатиб», «кўнглим олиб», «жамолинг партавин солиб» қўйта-қайта эсга олиниади, лекин ҳар бирининг давоми ҳали баралла бўлмаса-да, оҳиста, ҳофизона қабилда «бу ишк осон кўринди-ю, кейин тушди мушкулар» аша мушкиллотлар аломати

— бандалар, ғамзалар, жилвалар билан тугайди. Юракка томчи-томчи гулгула туша боради. Бир нафас ростостаниб олганидан сунт: **Масиҳдек бир бокиша мурда жиссими зиндалар кўлдинг,**

Санга мен то кўймат ошно деб ваъдалар кўлдинг...

Ашула биринчи булигини авжиди масих тилга олинар экан, бу муҳаммас «ишики мажозий» йўлида веъзилангилини яна бир бор кайд этилади. Биз бу ҳакида кейинроқ гап юритар-

атиги бир нарсага тортайлик — замонларнинг тўк-нашуби: бошлангич «деб эрдинг» — сўзларни ўтмишга элатди, лекин бу сўзлар келажак ҳакида: «бўлурман» — ўтмишдан келажакка беъзиганлиги хосил қиласди. Муҳаммасини бешинчи сатри биринчи бандонинг қоғиё радифиға қайтара-сан.

— Сени бу кун даярликим туркча шеърни яхши айтурсен ва туркча назим айтудан келади, бигза бу сўзни мусаллам тутарлар. Бизнинг бир саволимиз изоҳида.

— Жавоб берай, сиз бори саволимиз будурки, туркигүй шуародин улча-

парча кельтироқчиман. «Холоти Паҳлавон Муҳаммад»да у зот ёзадилар:

«Паҳлавон илтифот юзидан мәъхуд дастури билан эзгимни тутар эди, муқаддима бунёд қылдиким:

— Сени бу кун даярликим туркча шеърни яхши айтурсен ва туркча назим айтудан келади, бигза бу сўзни мусаллам тутарлар. Бизнинг бир саволимиз изоҳида.

— Саволимиз будурки, туркигүй шуародин улча-

ли, не қадар оташнафас

була олишини изоҳлашга

жоҳат йўқ. Аммо гап шундаки, иккичи Гирия учун танланган газал — «ишики мажозий» эмас, балки «ишики ҳакиқат» йўлида ёзилган.

Ажаб Мажнун» эрурман, дашт ила саҳрого сигмамдур,

Дилим дарёй нурдур мавж уруб дунёга сигмамдур.

Шариат ҳам, тарикат ҳам, ҳакиқат мэндадур мавжуд,

Чу сultonи азалдурман, ки арш-аълоға

ги номувофиқликни тудиди. Биринчидан, мусикга ривожланни, баландга чоғи кайтарилаверида, сунгни сатр эса уччала бандонда мусикан ҳам, шеъран ҳам айни холатда тугайди. Бешлика мўхалланган мусикавий тизимда бир сатр қоғида, бирни ҳаммасдек, бу ерда шеърий мантиқа мос келмайди. Иккичи номувофиқлик эса: ток тизимни жуфтаришни сарсан, уни токла мақсадиди, дейлий, иккичи марта қайтарилувчи мисра:

«Гоҳи бўлдум фиқиру, гоҳу шоҳу, гоҳ гадоруман

бошқа мисралардан устивор эмас.

Яна бир ҳолат: авл қишининг ҳакиқати тарикауда тақида.

Биринчи банд ошиқнинг узи, яни «мен» ва майшука ёки «сен» орасида бўлган, иккичи банд — ёрга;

шеърлари рузгор сафхасида сабтдор, ҳайси яхширок айтибдурлар? Ва сенинг ақиданг анинг яхши айтимогина бурига борур, сен бегонурмасен?

СИГМАМДУР...

деб бошланадиган бу газалда ёр тасаввufиғ йўлида, вахдатдан вуужд йўлида, «аналҳақ» йўлида «мен» орқали идрор этилган ёрдир. Айни шу ҳол бояги ишики мажозий йўлида кўйланган муҳаммасга нисбатан кўламни торайтиради, яни биринчи Гирияни ҳам инсоний ёр, ҳам илоҳий ёр билан бўлган жаҳр Гирияни деб талкин қўлласи, иккичи Гириядан бу маънонинг жилваланини йўқолади. Бу — бир.

Иккичидан, мазмунан ривожланни борувчи муҳаммасдан фарқли ўларок, мазкур газалда ҳар бир байшоцалари билан мазмунан тенгид. Тарқалган таъбир бўйича — илга тизилган гавхарлар бирни бирориниң ортиқ бўлмагандек, газалда ҳам, дейлий иккичи ва тўртнини байтлар маънан бир-бираидан ортиқ бўлмагандек, газалда ҳам, дейлий иккичи оғизасида! На чоғида оғизасида!

Фақир дедим:

— Борча яхши айтибдурлар, мен бегонурмасен.

Паҳлавон деди:

— Сен тақалуф ва қасри нағси кўй, воқеъ, юзидан сўз айти, буки, боририни бегонурмасен, дерсден, борча худ бирдек эмас, албатта тафовут бор.

Фақир айтиким:

— Мавлюно Лутфий холо мусалламдурлар ва бу ҳамманинг устоди ва маликул-камолидур.

Деди:

— Начук Сайд Насимий демадинг?

Фақир дедим:

— Хотирга келмади ва бар таъир келмок, Сайд Насимийн назми назмига оғизасида! Сабаби оғизасида!

Ажабким ҳаҳл ичинда бу, ҳавас деб шивкалар кўлдинг, деб:

— Бу жоним сендан айлансан...

Бу Гириянинг қиска таҳлилини тугатишдан аввал, Алихон Эркав кўйлаган Гирида яна бир банд борлигини ва бу банд ходисани, янада ривохлантиришини эса солиб ўтмокиман. Иккичи, яни Мунохотон ижро этган Гирини таҳлилини турмурни туркига солиб нолиди, ичичини ёди. Эътиборни бу борада

Хазрат Навоий тилга олган айни шу фарқ назаримиздан, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Хазрат Навоий тилга олган айни шу фарқ назаримиздан, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Акмал Нуриддинов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Акмал Нуриддинов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодавийликни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, яни биринчи бандорни таҳлилини турмурни туркига солиб олганда, мисрави тизим — тоқдир. Марказни шу кўйига энди.

Амал ижоражонов эса ифодав

